

Ο Ερντογάν σταθερά επεδίωξε την ανάδειξη της Τουρκίας σε περιφερειακό παίκτη. Σε μια Μέση Ανατολή με ισραηλινή κυριαρχία αυτή η θέση μπαίνει σε διακίνδυνο

Η Τουρκία στη δίνη του πολέμου

Σε απόσταση αναπνοής από το μέτωπο, είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αγωνία για το τι πρόκειται να συμβεί. Ποιοι είναι οι λόγοι

Καθώς ο πόλεμος στο Ιράν συνεχίζεται χωρίς ορατή έκβαση, είναι κρίσιμο να παρακολουθούμε τις κινήσεις όχι μόνο των αντιμαχόμενων πλευρών αλλά και των περιφερειακών εν δυνάμει παικτών. Οι χώρες του Κόλπου έχουν πληγεί άμεσα, αλλά δεν έχουν εμπλακεί ευτυχώς ακόμη και προφανώς ασκούν τα ισχυρά μέσα πίεσης που διαθέτουν στις ΗΠΑ για να λήξει η σύγκρουση.

Σε απόσταση αναπνοής από το μέτωπο του πολέμου, η Τουρκία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αγωνία για το τι πρόκειται να συμβεί. Οι λόγοι είναι πολλοί. Οι προφανείς, καθώς τα σύνορά της με το Ιράν εκτείνονται σε 530 χιλιόμετρα, το Κουρδικό, ο κίνδυνος προσφυγικών ροών, οι οικονομικές συνέπειες, 3 δισ. δολάρια οι εμπορικές συναλλαγές με το Ιράν και οι απώλειες στον τουρισμό, 3 εκατομμύρια Ιρανοί επισκέφθηκαν πέρυσι την Τουρκία.

Υπάρχουν όμως και λόγοι λιγότερο προφανείς αλλά εξίσου, αν όχι περισσότερο, σοβαροί. Αναφέρθηκε σ' αυτούς την περασμένη εβδομάδα σε ομιλία του ο Ιμπραήμ Καλίν, επικεφαλής των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών: «Μία από τις επιδιώξεις του πολέμου δεν είναι μόνο η εξουδετέρωση της πυρηνικής δυνατότητας του Ιράν αλλά κάτι πολύ πιο επικίνδυνο, ενέργειες που αποσκοπούν να δημιουργήσουν το υπόβαθρο για δεκαετίες

αδελφοκτόνων πολέμων μεταξύ των ιδρυτικών λαών της περιοχής - Τούρκων, Κούρδων, Αράβων και Περσών».

Ενδιαφέρον έχει ότι αναφέρεται στους λαούς αυτούς σε ισότιμη βάση χωρίς επίκληση ούτε των εθνικών ούτε των θρησκευτικών τους διαφορών - σουνίτες και σιίτες. Υπονοεί έναν πόλεμο εναντίον του Ισλάμ συνολικά με βασικό πρωταγωνιστή το Ισραήλ. Ο Καλίν, με θεωρητική κατάρτιση, είναι ένα από τα ισχυρότερα πρόσωπα στην πυραμίδα της τουρκικής ηγεσίας και με τη σημερινή του ιδιότητα μιλάει με επίγνωση του βάρους των λεγόμενων του. Στην Τουρκία η συζήτηση για το ενδεχόμενο σύγκρουσης με το Ισραήλ δεν είναι νέα, αλλά σήμερα προσλαμβάνει διαστάσεις που ξεπερνούν το αφήγημα των ισλαμιστών. Πολλοί φιλελεύθεροι τούρκοι σχολιαστές εκφράζουν αντίστοιχη ανησυχία.

Ποια είναι η βάση της; Η σύμπλευση ΗΠΑ - Ισραήλ. Η τουρκική ηγεσία είχε πιστέψει ότι η καλή χημεία μεταξύ Τραμπ - Ερντογάν ήταν ικανή να την προστατεύσει. Σήμερα η ελπίδα αυτή διαψεύδεται. Επιπλέον, η εμπλοκή της Τουρκίας στη Συρία, που το Ισραήλ ποτέ δεν είδε με καλό μάτι, μπορεί να φέρει τις δύο χώρες σε αντιπαράθεση, με δεδομένο ότι όλα συμβαίνουν σήμερα στον Νότιο Λίβανο μπορεί αύριο να επεκταθούν στο βόρειο τμήμα, δηλαδή στα σύνορα με τη Συρία. Ένα δεύτερο μέτωπο που πιθανώς να ανοίξει είναι φυσικά το κουρδικό καθώς το Ισραήλ παραδοσιακά υποστηρίζει το στοιχείο αυτό τόσο στο Ιράκ όσο και στο Ιράν. Υπάρχει και ένα τρίτο μέτωπο, το αζερικό, αν η κατάσταση στο Ιράν εξελιχθεί σε εμφύλια σύγκρουση. Αν το Αζερμπαϊτζάν παρέμβει να βοηθήσει τους ομοεθνείς του, η Τουρκία δεν θα μείνει αμέτοχη. Όλες αυτές οι πιθανότητες οδηγούν σε αναβίωση του συνδρόμου διαμελισμού που διακατέχει την Τουρκία διαχρονικά. Επιπλέον, δημιουργούν μια αβεβαιότητα ως προς την κατεύθυνση της χώρας. Ο Ερντογάν σταθερά επεδίωξε την ανάδειξή της σε περιφερειακό παίκτη. Σε μια Μέση Ανατολή με ισραηλινή κυριαρχία, αυτή η θέση μπαίνει σε διακίνδυνο. Ο ρόλος του γεφυροποιού με τη Δύση μπορεί να μην είναι πλέον τόσο χρήσιμος. Και το χειρότερο για τον Ερντογάν, αντί για διαμεσολαβητής, μπορεί να μεταβληθεί σε εξαρτώμενο από τις ΗΠΑ για την ασφάλεια της χώρας του.

ΤΗΣ ΙΝΩΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗ

NEWS ANALYSIS